

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Päijät-Hämeen liitto,
Etelä-Suomen maakuntien
EU-yksikkö

ETELÄ-SUOMEN EAKR –OHJELMA 2007 – 2013

Teemahankkeet

YMPÄRISTÖTEKNOLOGIA JA YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISET PALVELUKONSEPTIT

Päivitetty: 30.6.2011

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

A31452 Kestävä asuminen ja ympäristö (K-EASY)

Projektin kesto: 1.11.2010-31.10.2013

Kustannukset: 2 276 121 €

Hallinnoija ja yhteystiedot: Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy
Niemenkatu 73
15140 Lahti

Tuomas Salila, projektipäällikkö

050 518 1333 tuomas.salila@lahtisbp.fi

Projektin kuvaus:

Kestävä asuminen ja ympäristö- projektin kehittämiskohteina ovat kiinteistöjen energiatehokkuus, jätehuolto, kierrätys sekä älykäs talotekniikka. Projektin toimenpiteillä ja syntyvillä tuotteilla on pitkäaikaiset pysyvät vaikutukset kiinteistökantaan ja ympäristöön. Esimerkiksi kiinteistöstrategian kautta vaikutetaan taloyhtiöiden ammattimaiseen kiinteistönpitoon, hiililaskennan työkalut auttavat yhdyskuntarakenteen eheyttävässä suunnittelussa, talotekniikka tarjoaa ratkaisuja energiaremontteihin ja jätehuollon prosessien parantaminen vähentää syntyviä kuormituksia. Projektin toteuttavat yhteistyössä Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy, Innopark Programmes Oy, Posintra Oy, Culminatium Innovation Oy Ltd ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto.

Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy vastaa yhteisprojektin koordinoinnista ja osatoteutuksesta Asuin- ja teollisuuskiinteistöjen energiatehokkuus. Osatoteutuksessa selvittää teollisuushallien energian kulutusta ja energian säästöä ja tehdään mallit erityyppiselle asuin- ja teollisuuskiinteistölle pitkän aikavälin korjaussuunnitelmasta perustuen 1.7.2010 voimaan tulevaan asunto-osakeyhtiölakiin. Laki velvoittaa kiinteistöt tekemään suunnitelman viiden seuraavan vuoden aikana tehtävistä korjauksista.

Innopark Programmes Oy/ Materiaalitehokkuus ja jätehuolto osatoteutuksessa on tarkoitus toteutettavien pilottialueiden ja -kiinteistöjen avulla saada aikaan jätehuollon kehittämismalleja Etelä-Suomen alueella ja synnyttää vaihtoehtoja olemassa oleviin toimintoihin, soveltaa tutkimusta pilotti-kohteissa sekä synnyttää yhteistyötä yritysten, koulutusorganisaatioiden, tutkimuslaitosten sekä julkisen sektorin välillä.

Posintra Oy/ Ennakoiva talotekniikka osatoteutuksen tavoitteena on rakentaa koejärjestelmä, joka mahdollistaa aurinko- ja tuulisähkönerkäämiseen varastoon akkuihin ja käyttää näin kerättyä ilmaista sähköä silloin, kun varsinaisen sähköverkosta ostettavan energian hinta on korkealla. Koejärjestelmässä määritellään halutut olosuhteet lämpötilan suhteen sisätiloille. Koejärjestelmään yhdistetään paikallinen sääennustustieto.

Culminatium Innovation Oy Ltd / Työkaluja vähähiiliseen aluerakentamiseen osatoteutuksessa luodaan kaupunkialuekehityksen tueksi hiilijohtamisen strategiset työkalut, joiden avulla kaupunki tai kunta pystyy ohjaamaan aluekehitystä vähähiilisen yhteiskunnan tavoitteiden mukaisesti. Työkalun avulla voidaan ohjata rakennusteollisuuden ja rakentamisen ratkaisujen kysyntää vähähiiliseen suuntaan, mikä parantaa suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä.

Lappeenrannan teknillinen yliopisto/ Rakentamisessa syntyvien jätte- ja kierrätysmateriaalien hyödyntäminen uusien tuoteryhmien raaka-aineena osatoteutus on tutkimushanke. Tavoitteena on kehittää rakentamisessa syntyvien jätte- ja kierrätysmateriaalien hyödyntämistä eri tuotesovelluksissa sekä arvioida näiden käytettävyyttä eri tuotevaihtoehdoissa.

Toteuttajat:

Lahden tiede- ja yrityspuisto (LTY)

Culminatium Innovation Oy Ltd

Innopark Programmes Oy

Posintra Oy

Lappeenrannan teknillinen yliopisto

A31505 KYMPPPI - Työkaluja ympäristöystävälliseen palveluketjuun

Projektin kesto: 1.1.2011-31.12.2013

Kustannukset: 1 467 400 €

Hallinnoija ja yhteystiedot:

Lahden kaupunki, Tekninen ja ympäristötoimiala / Lahden seudun ympäristöpalvelut

PL 126 (Vesijärvenkatu 11 C)

15140 Lahti

Ulla Kananen, projektikoordinaattori

050 383 6494 ulla.kananen@lahti.fi

Projektin kuvaus:

KYMPPPI - Työkaluja ympäristöystävälliseen palveluketjuun -hankkeen tavoitteena on julkisten palveluiden kehittäminen asiakaslähtöisiksi ja ympäristöystävällisiksi. Hanke edistää tulevaisuuden innovatiivista ammattilaisuutta ja ammattilaisten kouluttamista rakentamalla kumppanuutta oppilaitosten, yhteisöjen, yritysten ja hallinnon välillä. Tavoitteena on luoda kestävää hyvinvointia, turvallisessa osallisuutta edistävässä ja moniarvoisessa yhteiskunnassa, jossa kaikki kantavat vastuuta ympäristöstä.

Hanke parantaa kuntien, yritysten ja koulutusorganisaatioiden kykyä tuottaa uusia ja kehittää olemassa olevia ympäristöystävällisempiä palveluja sekä tapoja tuottaa niitä. Se luo uusia toimintamalleja palvelualoille, parantaa työvoiman ammattitaitoa ja vastuullisuutta ympäristöasioissa sekä edistää yhteistyöverkostojen muodostumista. Sen tulokset ovat yleistettävissä ja levitettävissä muihin kuntiin ja koulutusorganisaatioihin. Toimintatapojen muutoksilla ja kehitetyillä työkaluilla on pysyvä vaikutus ja ne edistävät jatkuvaa uudistumista.

Keskeisiä toimenpiteitä ovat osatoteuttajien palveluprosessien ja palvelukonseptien kuvaaminen ja uusien ympäristöystävällisten toimintatapojen ja työkalujen luominen osaksi niitä. Projektissa syntyvät helppokäyttöiset ja käytännölliset työkalut luodaan osana organisaatioiden omaa kehitystyötä. Näin toimintatapojen muutokset juurtuvat suoraan pysyväksi toiminnaksi. Työssä hyödynnetään osatoteuttajien yhteissuunnittelua ja yhteisiä työkokouksia, kyselyjä, haastatteluja, asiakas/asukaslähtöisiä työskentelytapoja, asiantuntijakonsultaatioita, vierailukäyntejä ja benchmarkkausta.

Hankkeessa syntyviä tuotteita ovat mm. kestävä kehityksen ekologisen ulottuvuuden mittaristo, jonka avulla arvioidaan kuntatoteuttajien kestävä kehityksen toteutumisen tasoa, mallisopimukset, tulevaisuustyöpajat, ekoinnovaatio- ja ilmastonäyttelyt, työkalut lasten ja nuorten ympäristökasvatukseen, yritysmessut, kestävä liikunnan ja lähiruuan kampanjat sekä ympäristöviestintämateriaalit, viestintä- ja infotilaisuudet, tapahtumat ja materiaalit.

Hankkeessa on erityisen hyvä projektiyhteistyöryhmä, jossa palvelukonseptin eri vaiheita päästään tarkastelemaan ympäristönäkökulmasta, koulutuksen sisällöstä työpaikalla toimimiseen ja työpaikalla käytettävissä oleviin työkaluihin. Koko palveluketju on projektin hallussa. Yhteistyö tuo merkittävän lisäarvon kehittämistyölle. Se mahdollistaa oppimisen osatoteuttajien kesken jo toteutetuista hyvistä käytännöistä ja niiden laajan edelleen levittämisen.

Hankkeen toteuttavat vuosina 2011 - 2013, Lahden kaupunki/ Lahden seudun ympäristöpalvelut, Hämeenlinnan kaupunki, Hyria koulutus Oy ja Turun kaupunki/Varsinais-Suomen kestävä kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus - Valonia. Hankkeen toteutusalueet ovat Varsinais-Suomen, Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnat.

Toteuttajat:

Lahden seudun ympäristöpalvelut

Hämeenlinnan kaupunki

Hyria koulutus Oy

Turun kaupunki, Ympäristö- ja kaavoitusvirasto/Valonia

A31559 Materiaalitehokas jätehuolto

Projektin kesto: 1.1.2011-31.12.2013

Kustannukset: 1 514 340 €

Hallinnoija ja yhteystiedot: Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Opastinsilta 6 A

00066 HSY

Reetta Anderson, kehittämisinsinööri

09 1561 2669 reetta.anderson@hsy.fi

Projektin kuvaus:

Materiaalitehokas jätehuolto -projektin tavoitteena on ehkäistä jätteen syntyä ja edistää jättemateriaalien uudelleenkäyttöä (biojätteet, paperi, kartonki, energiajäte, lasi, metalli). Hanke keskittyy asumiseen ja julkisiin palveluihin sekä näissä syntyviin yhdyskuntajätteisiin. Materiaalitehokas jätehuolto -projekti vastaa haasteisiin, joita on esitetty uudessa jätelainsäädännössä (2010) sekä kansallisessa (2008) ja Etelä- ja Länsi-Suomen alueellisissa (2009) jättesuunnitelmissa.

Materiaalitehokkuuden edistäminen Helsingin seudun jätehuollossa -osaprojekti pyrkii vaikuttamaan kulutukseen, vähentämään jätteiden määrää, tehostamaan kierrätystä ja hyötykäyttöä sekä lisäämään ympäristötietoutta ja -osaamista. Julkishallinnossa selvitetään ratkaisuja ja esitellään hyviä käytäntöjä, jotka vaikuttavat materiaalien säästämiseen, työaikaan ja muihin kustannuksiin. Oppilaitoksille tuotetaan uutta materiaalitehokkuuden interaktiivista opetusmateriaalia sähköisiin oppimisympäristöihin. Isännöitsijöille tuotetaan uusia palvelukonsepteja, joilla tehostetaan asuin- ja palvelukiinteistöjen materiaalitehokkuutta. Kotitalouksille kehitetään valistusmenetelmiä biojätteen lajittelun tehostamiseksi ja ruokajätteen määrän vähentämiseksi, joissa käytetään apuna muun muassa sosiaalista mediaa.

Kierrätyspalvelin-osaprojekti kehittää Internetissä toimivan seuranta- ja suunnittelupalvelun. Kierrätyspalvelin seuraa reaaliajassa asukkaiden ja julkisorganisaatioiden lajittelemia materiaaleja, arvioi kertyviä jätemääriä sekä antaa tietoa keräysastioiden optimaalisesta määrästä ja sijoittamisesta asuin- ja toimistoalueilla. Asukkaat ja julkisorganisaatioiden työntekijät voivat tunnuksillaan syöttää järjestelmään tietoja rakennuksista, astioista ja tyhjennysajankohdista. Tiedoilla voidaan tarkentaa jätekeräystä ja -kuljetuksia entisestään. Lisäksi jätehuoltoyritykset voivat kehitettävällä takaisinlaskentajärjestelmällä palauttaa jäteautojen punnitustiedot tyhjennysalueille, kortteleihin ja kiinteistöihin. Kierrätyspalvelin seuraa uudelleenkäyttöön (tavoite 50-60%), energiajätteeksi (30%) ja kaatopaikoille (10%) meneviä jätemääriä.

Petra-jätevertailu, joka on kehitetty Helsingin seudun organisaatioille ja yrityksille, räätälöidään ja otetaan käyttöön Turun ja Lahden seuduilla. Tavoitteena on, että myös näiden alueiden pienet ja keskiuuret yritykset, julkishallinto ja muut toimijat parantavat materiaalitehokkuuttaan vertailemalla omia jätemääriään muiden samanlaisten organisaatioiden kanssa. Petra-vertailuun kehitetään myös materiaalitehokkuuden taloudellista seurantaa.

Projektissa selvitetään sekajätteen sisältämät jätejakeet kotitalouksissa ja julkisilla palvelualueilla. Tehtävänä on arvioida ja mitata jätejakeiden hyödyntämistehokkuus ja -mahdollisuudet kaatopaikkajätteen pienentämiseksi. Lisäksi projektissa kehitetään elinkaarilaskentaan perustuva ympäristö- ja kustannusvaikutusten malli kunnalliselle jätehuololle.

Toteuttajat:

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä

Aalto korkeakoulusäätiö/Aalto-yliopisto, Teknillinen korkeakoulu Lahden keskus

Turun Seudun Jätehuolto Oy

Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy